

सक्षिसद्धा

म जीति धेरै अभ्यास गर्छु त्याति भायमानी ठहरीनेछु।
- जर्ज बार्वर

सम्पादकीय

आर्थिक कुट्टीतिमा जोड दिने बेला

देशलाई आर्थिक रूपमा सबल बनाउन लगानी भित्त्याउन आर्थिक कुट्टीतिमा जोड दिने गरिन्छ। कुट्टीतिमा काम काम गर्नेले आर्थिक कुट्टीतिमा पनि त्यातैकै आवश्य छ। नेपालले कुट्टीतिमा सम्बन्ध कायम भएका र दूलो संख्यामा नेपाली रहेका देशमा दुतावास र महावाणिज्यदूतावास स्थापना गरेको छ। आवासीय दुतावास भएका देशमा आर्थिक कुट्टीतिलाई बिशेष जोड दिने गरिन्छ। नेपालमा पर्यटक भित्त्याउन, लगानीको वातावरण बनाउन दुतावास र राजदुतको भुमिका बढाउनुपर्ने बेला भएको छ।

नेपाल उद्योग बाणिज्य महासंघले लगानी, पर्यटन तथा निर्यात प्रवर्धनमा विभिन्न मुलुकमा रहेका नेपाली नियोगताई निरन्तर सधाउने प्रतिबद्धता जनाएको छ। विभिन्न १७ मुलुकका लागि नवानियुक्त नेपाली राजदूत र तीन महावाणिज्यदूतसँग महासंघले अन्तर्कृत्या गरेको छाराजदूत र दुतावासको भुमिका बढाउन र सकृदया देखाउनेको खाँचो महसुस गरिएको छान्याँ राजदूत हुन या अनुभवी सबैलाई आर्थिक कुट्टीतिमा सिकाउनुपर्ने भएको छ। नेपाल उद्योग बाणिज्य महासंघले राजदूत र महावाणिज्यदूतसँग अन्तरक्रिया गरेर अध्यक्ष चन्द्र ढाकालले विदेशी लगानी सहायता कक्ष नै स्थापना गरेर लगानी प्रवर्धनका लागि लगानीकर्ता र सरकारीच पुलको काम गर्न खोजिरहेको बताएका छन्।

“हाम्रो सञ्चन्त्रलाई भरपुर उपयोग गरी आर्थिक कुट्टीतिमा विस्तार गर्न हामी यहाँहस्तमध्ये आग्रह गर्छौ,” उनले भने, “यसमा महामहिमज्यूहरूले अग्रसरता लिइदिनुपच्यो।” नेपालमा वातावरण बन्दै गए पनि लगानी प्रोत्साहित हुन नसकेको सन्दर्भमा नवानियुक्त राजदूतहरूलाई आर्थिक कुट्टीतिलाई कार्य सम्पादनको मानकका रूपमा मानेर काम गर्न संभाउनु असल संस्थाको परिचय हो। महासंघका, अध्यक्ष ढाकालले महासंघको अन्तराण्ड्रिय सञ्जाललाई पनि नियोगहरूले उपयोग गर्न सक्ने बताए। महासंघले विश्वभर करिब ५० निजी क्षेत्रका प्रतिनिधिमूलक संस्था एवं चेम्बरहरूसँग सहकार्य रहेको छ। महासंघले वैदेशिक सदस्यता पनि दिने गरेको उल्लेख गर्दै ढाकालले विदेशी कम्पनी एवं संस्थालाई महासंघको सदस्य बन्न प्रोत्साहित गर्न सकिने अवस्थामा पुन्याउनु सकारात्मक हो।

नेपालले सामना गरिरहेको आर्थिक चुनौतीहरूको सन्दर्भमा अध्यक्ष ढाकालले माग नियन्त्रणका लागि गरिएका विभिन्न नीतिगत उपायले नकारात्मक असर पारेको बताए। “कोभिडपछिको उल्लेखनीय आर्थिक वृद्धिलाई व्यवस्थापन गरी अधि बद्न आवश्यक थियो। तर, हामीले अर्थतन्त्र नियन्त्रण गर्ने नीति अपनायाँ, जसले टूलो संख्यामा जनशक्ति पलायन हुनुका साथै लगानी र रोजगारीमा गिरावट निम्त्याहो,” ढाकालले भने। ढाकालका अनुसार, पछिल्लो दुई वर्षमा विदेशी लगानी वार्षिक ७ देखि ९ अर्ब सौ॒८०॑ वार्षिक मात्रामा सीमित छ, जुन देशको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको करिब ०.२ प्रतिशमात्र हो। त्यसैले, लगानी प्रवर्धन सबैको चासोको विषय हुनुपर्छ। अर्थतन्त्रको सकारात्मक पक्ष प्रस्तुत गर्दै लगानीकर्ता आकर्षित गर्न सकिन्छ। उच्च विदेशी मुद्राको सञ्चितिलाई विदेशी लगानीकर्ताले सदुपयोग गर्न सक्ने अवस्था बनाउन आजको आवश्यकता हो।

सबै जिल्ला पूर्ण खोप

रासस

काठमाडौं, २८ कार्तिक

देशका ७७ जिल्ला नै पूर्ण खोप घोषणा भएका छन्। पछिल्लो पटक नुवाकोट पूर्ण खोपयुक्त जिल्ला घोषणा भएको हो।

स्वास्थ्य सेवा विभागको बाल स्वास्थ्य तथा खोप शाखाप्रमुख डा अभियान गौतमले ती सबै जिल्लाका दुइ वर्षमूँका शत प्रतिशत बालबालिकाले सरकारले उपलब्ध गराएको खोप लगाएपछि पूर्ण खोपयुक्त जिल्ला घोषणा गरिएको बताउनुभयो। नेपालमा पहिलोपटक अछाम र पाल्या पूर्ण खोप जिल्ला घोषित भएका थिए।

“हामीले जन्मेदेखि बालबालिकालाई १५ महिनासम्म विभिन्न खोपका १८ मात्रा दिने गर्दछौ,” उहाँले भन्नुभयो, “ती खोप सबै बालबालिकाले खोप प्रक्रमः एफआइपीभी, दाउगा र स्बेला तथा निमोनिया विरुद्धको खोप, एचआइपीभी, दिपिटी र हेप बी-हिब खोप लगाउने गरिन्छ।

